

از گوشه و کنار

معرفی ۵ خیابان برای «زیست شبانه» پایتخت از اردیبهشت ۹۸

عضو هیات رئیسه شورای شهر تهران از معرفی پنج محور توسعه زیست شبانه از سوی شهرداری تهران خبر داد. زهرنازادپهرام در مورد مصوبه شورای شهر در مورد زیست شبانه در تهران با بیان این که موضوع زیست شبانه بسیار مهم است چرا که می توان از این فضا در راستای حل مشکلات شهر استفاده کرد، گفت: یکی از دستاوردهای گسترش زیست شبانه، حل مشکل فضاهای بی دفاع شهری است و هم چنین توسعه زیست شبانه موجب ارتقای امنیت و نشاط اجتماعی می شود. وی با بیان این که تمام تلاش مان این بود که در تصویب طرح حیات شبانه، به این سه مقوله (امنیت، نشاط و رفیع فضاهای بی دفاع) توجه ویژه ای داشته باشیم، افزود: هم چنین توسعه زیست شبانه موجب فعال شدن اقتصاد می شود و بر همین اساس برای پویایی طرح مذکور، مذاکراتی با ناچار و سایر نهادهای مرتبط انجام دادیم تا این مهم توسعه یابد و خوشبختانه، رویکرد ناجاهم در این زمینه مثبت بوده است. وی با بیان این که این طرح می بایست در ابتدا به صورت پایلوت اجرایی شود تا نقاط ضعف و قوت آن مشخص شود، گفت: شهرداری می بایست نسبت به معرفی ۵ محور یا خیابانی که امکان اجرای زیست شبانه در آن است، هر چه سریع تر اقدام کند تا مقدمات برپایی آن فراهم شود.

آغاز طرح «لبخند مهر بانی عیدانه» بهزیستی

رئیس سازمان بهزیستی از آغاز طرح لبخند مهر بانی عیدانه از ۲۷ بهمن تا ۲۷ اسفند ماه در سراسر کشور خبر داد و گفت: مبالغ جمع آوری شده از سوی خیرین به شکل نقدی و غیر نقدی و در قالب بسته های غذایی بین نیازمندان سراسر کشور توزیع خواهد شد. وحید قبادی دانا با بیان این که در ابتدای مهر ماه سال جاری، ۹۵ میلیارد ریال کمک برای شروع سال تحصیلی جمع آوری شده است، گفت: از محل کمک های جمع آوری شده برای ۹۰ هزار دانش آموز نوشت افزار تهیه شده است. قبادی دانا با بیان این که این بسته غذایی شامل حبوبات، تن ماهی، چای، روغن، ماکارونی، شیرینی و ... است، تصریح کرد: شهروندان به مشارکت در این طرح مسئولیت اجتماعی شان را انجام می دهند. هم چنین با پیشرفت های حوزه آی تی در پی آن هستیم تا اگر فردی قصد دارد به شخص خاصی یا منطقه ای خاص کمک کند بتواند فرد مورد نظر را غیر مستقیم شناسایی کرده و مبلغ مذکور، روی کارت بانکی فرد قرار بگیرد. هم چنین در پی آن هستیم تا از عزیزان خارج از کشور که دل شان برای ایرانیان می تپد بتوانند در این طرح مشارکت داشته باشند.

۷۰ درصد اتوبوس های شهری فرسوده هستند

معاون عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزارت کشور گفت: در حال حاضر از ۲۲ هزار دستگاه اتوبوس شهری در کشور ۱۶ هزار دستگاه معادل ۷۰ درصد آنها فرسوده است. مهدی جمالی نژاد روز شنبه در نشست خبری افزود: ناوگان درون شهری از جمله اتوبوس ها پیر و فرسوده است و نیاز به بازسازی دارد؛ بر این اساس طرحی از سوی رئیس جمهوری برای نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی کشور از سال ۹۶ به اجرا گذاشته شد که طبق آن قرار است ۱۹ هزار دستگاه به ناوگان اتوبوسرانی، ۴۸ هزار دستگاه به مینی بوس ها و ۶ هزار دستگاه به تعداد کامیون ها اضافه شود. معاون عمران و توسعه امور شهری و روستایی وزارت کشور معتقد است برای این که مردم را به سمت ناوگان حمل و نقل عمومی سوق دهیم، باید به بهبود وضعیت این ناوگان بیشتر توجه کنیم.

جامعه شناسان به این نتیجه رسیده اند که مردم مادچار «بی تفاوتی اجتماعی» شده اند. آن ها می گویند مردم مانده تنها نسبت به مسائل پیرامون خود و جامعه و سیاست و دولت بی تفاوت اند که حتی گاهی مرز های بی تفاوتی را رد کرده و وارد فاز «بی رحمی» شده اند

اقتصادی جامعه بی تفاوت می شوند. شاهرضا می گویند: «تکته این است که مردم اغلب گرفتار روزمرگی هستند و به همین دلیل فرصت نمی کنند نقش فعالانه در جامعه بازی کنند. مهم ترین دلیل برای افزایش بی تفاوتی اجتماعی، بعد از احساس یتیمی، این است که فرد گمان می کند اگر موضع گیری، مداخله یا اعتراضی کند با مشکل و گرفتاری مواجه می شود، پس خودش را درگیر وقایع نمی کند. در حالی که انسانی که آگاهی اجتماعی دارد باید جرات داشته باشد. اما گاهی آگاهی هست، جرات هم هست، اما فرد هیچ اقدامی نمی کند. چرا؟ چون بی تفاوتی اجتماعی او را به عدم تعلق رسانده است. وقتی افراد یک جامعه به کشور و محیط پیرامون خود وابستگی نداشته باشند و بین منافع خود با منافع اجتماعی فاصله ای احساس کنند، طبیعتا دچار بی تفاوتی می شوند. واضح تر بگویم اگر افراد جامعه به مشارکت گرفته شوند و در فرآیندها و تصمیم سازی های کشور دخالت کنند، احساس می کنند خودشان دارند برای زندگی شان تصمیم می گیرند و در چنین شرایطی از حالت بی تفاوتی خارج شده و نسبت به اتفاقاتی که در سطح خرد و کلان در جامعه در حال وقوع است واکنش نشان می دهند. اما امروز می بینیم که عملا مردم ما در تصمیم گیری های کلان نه تنها نادیده گرفته می شوند که حتی گاه طوری با آن ها برخورد می شود که انگار وجود ندارند. خوب طبیعی است که وقتی دولت و مسئولان به مردم، خواست و نظر شان اهمیت نمی دهند، بسیاری دیگر به هم اعتماد نمی کنند و در این فضای لبریز از بی اعتمادی ترجیح می دهند فقط گلیم خود را از آب بیرون بکشند و آدم هایی که در کنار آن ها در اجتماع زندگی می کنند و سرنوشت شان، دیگر مهمیتی ندارد. این فرهنگ تهی مغرب، سرنوشت جامعه را عوض کرده و در کنارش مشکلاتی مثل بیکاری، فقر و سختی زندگی باعث شده هیچ کس حواسش به روزگار و شرایطی که در آن هستیم نباشد. توسعه پایدار مهم ترین شاخص رشد و پیشرفت یک کشور است و رشد مشارکت و همدلی اجتماعی یکی از مهم ترین ابزار های توسعه پایدار در جهان معاصر است، اما آن چه امروز در کشور ما به وضوح دیده می شود رشد «بی تفاوتی اجتماعی» است که یکی از مهم ترین مسائلی است که گریبانگیر جامعه ما شده است.

بی تفاوتی و یا به قول جامعه شناسان که اخیرا می گویند «بی رحمی» اجتماعی می رساند.

سطح دوم یتیمی و ارتباط آن با جامعه

شاهرضا در پاسخ به اینکه «سطح دوم یتیمی چیست و آیا ربطی به جامعه پیرامون فرد دارد؟»، می گوید: «در سطح دوم یتیمی، فرد نسبت به خود و محیط و حوزه پیرامونش احساس مسئولیت می کند تا زندگی مناسب تری را برای شان فراهم کند. حالا او در مقام پدر/مسئول و یا سرپرست خانواده، از آن جا که نمی تواند به نیازهای آن ها پاسخ درست و کافی بدهد، از درون می شکند و احساس یتیمی و رهاسدگی می کند. و این سطح دوم، بر سطح اول بار می شود و آن احساس یتیمی و بی کسی و بدون حامی بودن را در او تشدید می کند و باعث طغیان های عجیب و غریبی در او می شود. چنین فردی، در معرض انواع آسیب های مختلف قرار دارد؛ ممکن است همسر یا فرزندانش مدام او را سرزنش کنند، ممکن است اصلا از سوی خانواده طرد شود و خانواده اش از هم بپاشد، چون او به عنوان مسئول تامین خانواده، از این کار ناتوان است. شما به آمار طلاق و اعتیاد در این چند سال دقت کنید. این دو آمار بایکاری سرپرست خانواده ارتباط مستقیم دارند. خانواده، از هم می پاشد، فرد یا افراد خانواده در هیچ جایی برای خود تسکینی نمی یابند و لاجرم به مواد مخدر روی می آورند. پس عجیب نیست که بین بیکاری و فقر یک سو، و طلاق و اعتیاد از سوی دیگر رابطه مستقیمی وجود داشته باشد. این ها کاملا به هم افزایی هم کمک می کنند. فردی هم که همه چیزش را از دست داده و درگیر اعتیاد است، طبیعی است که دچار بی تفاوتی که سهل است، دچار بی رحمی هم می شود و حتی برای لقمه ای نان و مقدار کمی مواد، آدم می کشد. این فرد، حتی سرنوشت خودش هم برایش مهم نیست؛ او دچار یک جور سرشدگی و حشتناک شده است.

بی تفاوتی همان بی تعلقی است

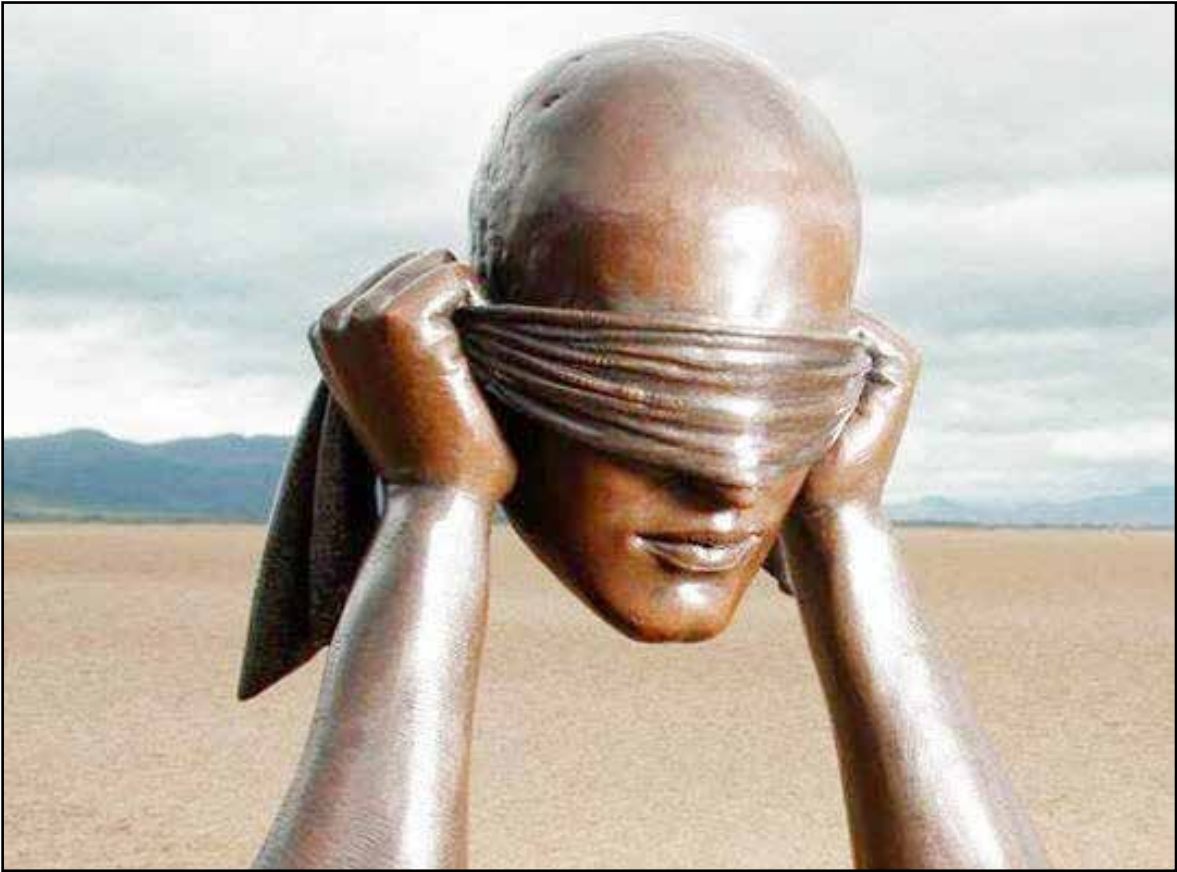
بزرگ ترها همیشه به ما توصیه می کنند: «سرتو بینداز پایین و زندگی خودتو رو بکن»!! این یک جور انتقال تجربه غلط است. والدین ما حالا به هر دلیلی مدام به ما توصیه می کنند سرمان توی کار خودمان باشد. می خواهم بگویم حتی وقتی که وضع یک عده ای از ما جور است و نیازهای اولیه مان برطرف شده، باز خودمان را از دخالت در امور اجتماعی کنار می کشیم. نه فقط در مورد کمک به دیگران و نادیده گرفتن شان، بلکه حتی در مورد مسائل سیاسی و ... هم دچار بی تفاوتی شدیم. به نظر من وقتی که افراد جامعه احساس کنند دولتمردان و مسئولان کشور قانون و عدالت اجتماعی را رعایت نمی کنند، ناخودآگاه احساس ناکامی می کنند و نسبت به مسائل اجتماعی و سیاسی و

بررسی دلایل «بی تفاوتی اجتماعی» در گفت و گو با وحید شاهرضا، روان کاو و تسهیل گر

احساس یتیمی مردم و بی مسئولیتی مسئولان

وقتی افراد یک جامعه وابستگی به کشور و محیط پیرامون خود نداشته باشند و بین منافع خودشان با منافع اجتماعی فاصله احساس کنند، دچار بی تفاوتی می شوند. اگر افراد جامعه به مشارکت گرفته شوند و در فرآیندها و تصمیم سازی های کشور دخالت کنند، احساس می کنند خودشان دارند برای زندگی شان تصمیم می گیرند و در چنین شرایطی از حالت بی تفاوتی خارج شده و نسبت به اتفاقاتی که در سطح خرد و کلان در جامعه در حال وقوع است واکنش نشان می دهند. اما امروز می بینیم که عملا مردم مادر تصمیم گیری های کلان نه تنها نادیده گرفته می شوند که حتی گاه طوری با آن ها برخورد می شود که انگار وجود ندارند.

سوال این است که مردم جامعه ما، در این چندسال تا چه حد به تامین و خدمات اجتماعی دست یافته اند؛ شرایط شان در این زمینه بهتر شده یا بدتر شده؟ پاسخ به این پرسش هاست که ما را به دلایل بی تفاوتی اجتماعی می رساند

بعد می تواند از این بی تفاوتی خارج شده و اطرافیان خود را هم ببیند. داستان ماسک زدن هواپیما را تصور کنید؛ وقتی سوار هواپیما می شویم، همان اول می گویند اگر مشکلی پیش آمد، اول ماسک اکسیژن را به خودتان وصل کنید، بعد سراغ کمک کردن به کنار دستی تان بروید. کسی که خودش دچار بحران و تنگی نفس است، اصلا نمی تواند بفهمد که کنار دستی اش هم دچار مشکل شده. کسی می تواند به دیگران کمک کند و منفعل و بی تفاوت نباشد که از سطح نیازهای اولیه زندگی عبور کرده باشد و در حد معقولی در این زمینه تامین باشد. حالا سوال این است که مردم جامعه ما، در این چند سال تا چه حد به تامین و خدمات اجتماعی دست یافته اند؛ شرایط شان در این زمینه بهتر شده یا بدتر؟ پاسخ به این پرسش هاست که ما را به دلایل

را نگاه کنید، اغلب مردم از نظر مالی و تهیه رزق روزمره شان دچار مشکل شده اند و این مشکلات هر روز وخیم تر می شود، مردم بیکار تر و فقیرتر و در نتیجه گرسنه تر می شوند. از آن طرف می بیند مسئولان جامعه، افراد بالادستی که دقیقا با رای همین مردم به بالا رسیده اند، به عنوان «مسئول پدر» تدبیر خاصی برای حل این مشکلات نمی اندیشند و گاه حتی از این مشکلات خبر ندارند و یا از همین مردم گرسنه و نیازمند می خواهند تحمل کنند در حالی که خودشان، وضع بهتری نسبت به مردم دارند و در این تحمل کردن، همراه مردم نیستند.

شاهرضا چنین ادامه می دهد: «این یتیم صرفا برای خوراک و پوشاک روزانه اش یتیم شده است. یعنی به اندازه ای انرژی می گیرد که برای غذای همان روز تلاش کند و بعد از سیر شدن - اگر سیر بشود - انرژی اش تمام می شود. طبیعی است که چنین فردی که می خورد انرژی بگیرد، انرژی می گیرد که دنبال خوراک وعده بعدش برود، و مدام در این سیکل معیوب می رود و می آید و می بیند که مسئول پدر/جامعه، هیچ قدمی برای بهبود وضع او بر نمی دارد، اول دچار ناامیدی و سپس بی تفاوت و منفعل می شود. او اول باید بتواند سرپای خود بایستد، انرژی اضافه برای توجه به اطراف داشته باشد،

گلولی هم را بدرند و از قضا می درند! حتما خوانندگان صفحات مجازی و واقعی حوادث، متوجه شده اند که مردم اخیرا چه به راحتی همدیگر را می کشند.

یک پیش آگاهی لازم!

شاید تاحدی عجیب به نظر برسد که برای تحلیل یک مسئله اجتماعی، به سراغ یک روانکاو برویم. اما مهم است بدانیم در ذهن و روان مردم یک جامعه چه اتفاقی می افتد که آن ها بی تفاوت و منفعل می شوند. چه می شود که در طول کمتر از یک دهه، مردمی که حاضر و آماده کمک کردن به همدیگر در هر زمینه ای بودند حالا حتی به خانواده و نزدیکان خودشان هم اهمیتی نمی دهند و مشکل آن ها را مشکل خود نمی دانند. برای پیدا کردن پاسخ این پرسش نزد وحید شاهرضا، روان کاو و تسهیل گر می روم. روزگاری شاهرضا در جلسه ای گفته بود مردم ما «یتیم» شده اند. و این یتیم شدگی را پیش در آمد بی تفاوتی اجتماعی دانسته بود. از او می خواهم درباره این «یتیم شدگی» بیشتر توضیح بدهد تا برسیم به بی تفاوتی مردم نسبت به مسائل دیگران و جامعه و دولت و حتی گاه خودشان.

شاهرضا یتیمی را چنین توضیح می دهد: «در تعریف متداولش یتیم، کودکی است که هیچ کس به نیازهایش رسیدگی نمی کند و پاسخ نمی دهد. او بزرگسالی است که در چنگال ضعف های درونی، وقایع اسفناک، اشخاص ستمگر، یا بیماری های جسمی گرفتار شده است. این افراد اغلب بدگمان می شوند و ستم دیدگی خود را توجیه یا از اطرافیان خود سوء استفاده می کنند.»

شاهرضا معتقد است یتیم جامعه ما در دو سطح ابتدایی گیر افتاده است: «سطح اول فرد درگیر نیازهای اولیه خودش است و چون نمی تواند امکانش را ندارد که آن ها را برطرف کند، احساس یتیمی می کند. جامعه

این روزها، رسانه ها، NGO ها و مسئولان به هر دلیل موجه و ناموجهی از ما می خواهند به متکدیان از کودک تا کهنسال، کمک نکنیم.

این درست است که بسیاری از متکدیان و کودکان کار و زنان رها شده ای که سر چهارراه ها می بینیم، وضع مالی شان، از وضع مالی خیلی از ماها بهتر است و این کاری که انجام می دهند در واقع شغلی است که به وسیله آن روزی کسب می کنند! و خوب البته از آن جا که هر شغلی وسایل و ابزاری دارد، ابزار این افراد هم استفاده از نقطه ضعف های احساسی و عاطفی ماست. این بماند.

اما اکنون، در دوره ای از روزگار به سر می بریم که برای کمک نکردن به دیگران، برای نادیده گرفتن نیازمندی و بیچارگی مردم، لازم نیست مسئولین و سمن ها، توصیه کنند. ما مردمی شده ایم که تقریبا دیگر یکدیگر را نمی بینیم و نسبت به درد و رنج هم، بی تفاوت شده ایم. دیگر خیلی کم به کسی کمک می کنیم. گاهی اصلا متوجه درد و رنج دیگران نمی شویم.

جامعه شناسان و آنانی که تغییرات حسانی و روانی جامعه را رصد می کنند، با آمار و ضریب گرفتن، به این نتیجه رسیده اند که مردم مادچار «بی تفاوتی اجتماعی» شده اند. آن ها می گویند مردم ما نه تنها نسبت به مسائل پیرامون خود و جامعه و سیاست و دولت بی تفاوت اند که حتی گاهی این مرزهای بی تفاوتی را رد کرده و وارد فاز «بی رحمی» شده اند. آن ها در صفا (که دوباره مایه پناهش به جان جامعه افتاده)، در یک تصادف کوچک، در پرداخت کرایه تاکسی و ... در هر جا که به ذهن تان برسد یا نرسد، با کوچک ترین تلنگری آماده اند

